

Φρένο στους αυθαίρετους ελέγχους καταθέσεων

Στροφή 180 μοιρών στα θέματα των αναδρομικών ελέγχων στις καταθέσεις φορολογουμένων επιχειρεί το υπουργείο Οικονομικών, το οποίο δίνει εντολή στους φοροελεγκτές να μη θεωρούν αυτομάτως κάθε κατάθεση ή μεταφορά μετρητών στην τράπεζα αδήλωτο μαύρο χρήμα (π.χ. λεφτά στο στρώμα), όμως χωρίς να λέει τι θα γίνεται στις περιπτώσεις όπου οι έλεγχοι έχουν ήδη γίνει κατ' αυτόν τον τρόπο και οι ελεγχόμενοι έχουν υποστεί ζημιά από την αυθαίρετη ερμηνεία νόμων και διατάξεων των τελευταίων ετών.

Σύμφωνα με πληροφορίες, μόλις το πολύ τελευταίο χρονικό διάστημα και, πάντως, μετά τον Ιανουάριο που ανέλαβε καθήκοντα ο νέος γενικός γραμματέας Δημοσίων Εσόδων Γιώργος Πιτσιλής, οι ελεγκτές των ΔΟΥ άρχισαν να ευθυγραμμίζονται με τις οδηγίες και τις εγκυκλίους που είχε εκδώσει ήδη από τον Νοέμβριο πέρυσι ο προσωρινά εκτελών χρέη γενικού γραμματέα Ιωάννης Μπάκας (Αρ.Πρωτ. ΔΕΑΦ Α' 1144110 ΕΞ 2015//5-11-2015).

Η εγκύκλιος Μπάκα είχε εκδοθεί για να μπει φρένο στις αυθαιρεσίες που είχαν διαπιστωθεί, όταν με βάση προφορικές (και όχι γραπτές) οδηγίες που είχαν λάβει οι ελεγκτές ανακάλυπταν φορολογικές διαφορές και πρόσθετους φόρους επειδή θεωρούσαν -με βάση διατάξεις του 2010 και μετά- αυτομάτως ως αδικαιολόγητη ή «αγνώστου πηγής» και προελεύσεως προσαύξηση περιουσίας ακόμα και την επανακατάθεση μετρητών σε τράπεζα, τα οποία είχαν αναληφθεί σε προηγούμενη ημερομηνία.

Τι σημαίνει αυτό; Οτι αν κάποιος σήκωνε μετρητά από μια τράπεζα (π.χ. μια προθεσμιακή κατάθεση που έληξε) και τα κατέθετε σε άλλη ως νέα προθεσμιακή (με καλύτερο επιτόκιο κ.λπ.), οι ελεγκτές συχνά έπεφταν σε ολίσθημα κρίνοντας πως τα λεφτά της κατάθεσης είναι... αγνώστου προελεύσεως και ότι πρέπει να φορολογηθούν σαν μαύρο χρήμα, άσχετα από το τι εισόδημα δήλωνε ή πόσα λεφτά είχε πριν στην τράπεζα ο ελεγχόμενος, γιατί πλέον αυτός -και όχι η Εφορία- πρέπει να αποδείξει ότι πράγματι είναι τα ίδια λεφτά με εκείνα που είχε και σήκωσε από την τράπεζα (και όχι π.χ. ότι τα ξόδεψε στα... μπουζούκια τη μια μέρα και είναι άλλα και μαύρα αυτά που κατέθεσε την επομένη).

Το «business stories» του Πρώτου Θέματος, έχει αποκαλύψει με έγγραφα ότι από το 2010 και μετά οι ελεγκτές, κατά τον υπολογισμό των αναλήψεων και των καταθέσεων σε τραπεζικούς λογαριασμούς ενός ελεγχόμενου, χαρακτηρίζαν «πρωτογενή κατάθεση» ακόμα και τα χρήματα που είχε κάνει ανάληψη, αλλά τα κατέθεσε όλα ή μέρος αυτών μετά από κάποιες ημέρες ή μήνες.

Ακόμα χειρότερα, ελεγκτές έφτασαν στο σημείο να αμφισβητούν ακόμα και μεταφορές χρημάτων με επιταγή! Για μεταφορά χρηματικού ποσού μέσω τραπεζικής επιταγής που εκδόθηκε από μια τράπεζα και κατατέθηκε σε άλλη αυθημερόν και για το ίδιο ακριβώς ποσό (π.χ. 100.000,17 ευρώ), οι ελεγκτικές υπηρεσίες έχουν επιβάλει πρόστιμα και ζητούν φόρους έως και 45%-50%, θεωρώντας τα μαύρο χρήμα μόνο και μόνο επειδή στα στοιχεία των κινήσεων που έδωσαν στην Εφορία οι τράπεζες δεν ανέγραψαν τον αριθμό της επιταγής ώστε να φανεί πως είναι η ίδια που πήγε από τη μια τράπεζα στην άλλη!

Ποιο είναι το αποτέλεσμα; Οι ελεγχόμενοι τρέχουν στις τράπεζες να ζητήσουν βεβαιώσεις με τον αριθμό της επιταγής που εκδόθηκε από τη μία και κατατέθηκε στην άλλη. Μια τράπεζα, όμως, χρεώνει κάθε βεβαίωση 50 ευρώ -με πλαφόν χρέωσης στα 500-, ενώ άλλη με 30 ευρώ την καθεμία χωρίς πλαφόν. Όταν προσκομίσει τις βεβαιώσεις ο ελεγχόμενος, η Εφορία δέχεται ότι είναι ίδια η επιταγή και τα λεφτά. Η ταλαιπωρία αυτή θα ήταν περιττή αν εφαρμοζόταν παντού και ομοιόμορφα η εγκύκλιος Μπάκα που από τον περσινό Νοέμβριο έλεγε προς τους ελεγκτές: «Δεν αντίκειται στη φορολογική διαδικασία η ανάληψη χρηματικών ποσών και η αποδεδειγμένη επανακατάθεση μέρους ή του συνόλου αυτών και ούτε προβλέπεται χρονικός περιορισμός για τη διαδικασία κίνησης χρηματικών κεφαλαίων».

Με άλλα λόγια, λεφτά που υπήρχαν π.χ. το 2010 στις τράπεζες μπορούν να επανακατατεθούν οποτεδήποτε χωρίς πρόβλημα. Ακόμα και αν ο ελεγκτής, πάνω στην πρεμούρα του να επιβάλει φόρους, αμφισβητήσει ότι είναι νόμιμα και φορολογημένα τα λεφτά της κατάθεσης, αρκεί ο φορολογούμενος να προσκομίσει δικαιολογητικά που να δείχνουν ότι τα χρήματα βρίσκονταν παλαιότερα σε τραπεζικό λογαριασμό.

Στα δικαστήρια...

Το τελευταίο χρονικό διάστημα οι επικεφαλής των φορολογικών αρχών διαβεβαιώνουν όποιον ερευνά για τέτοιες αυθαιρεσίες ότι πλέον οι υπηρεσίες τηρούν ευλαβικά την εγκύκλιο Μπάκα και στο εξής δεν θα υπάρχει καμία καταστρατήγηση του δικαιώματος των φορολογουμένων να μπορούν να μεταφέρουν ελεύθερα τα χρήματά τους από μια τράπεζα σε άλλη, αν αυτά προϋπήρχαν ως κατάθεση στους τραπεζικούς τους λογαριασμούς και το δηλωθέν εισόδημα τα υπερκαλύπτει.

Παρ' όλα αυτά, κανείς δεν λέει τι πρέπει να ισχύσει για ελέγχους που ξεκίνησαν από το 2010 και μετά, όταν δεν εφαρμοζόταν αυτός ο κανόνας, εφόσον η έρευνα βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη ή, ακόμα χειρότερα, έχει ολοκληρωθεί σε προγενέστερο χρόνο από την εγκύκλιο. Ακόμα και υποθέσεις που είναι στα δικαστήρια, λένε στο υπουργείο Οικονομικών, μπορεί να τις χάσει το Δημόσιο και να γυρίσει λεφτά πίσω επειδή οι ελεγκτές δεν δέχονταν ως τώρα αυτά που λέει η εγκύκλιος Μπάκα.

Λύση στο πρόβλημα με την εγκύκλιο Μπάκα

ΟΙ ΑΥΘΑΙΡΕΣΙΕΣ

Πριν την εγκύκλιο Μπάκα, οι φορολογούμενοι στερούνταν και το τεκμήριο της αθωότητας (που και για φόνο ακόμα αναγνωρίζει η Δικαιοσύνη), αφού η Εφορία κατηγορούσε χωρίς αποδείξεις κάθε ελεγχόμενο, ενώ δεν δεχόταν και τις αποδείξεις που αυτός έφερνε για να βρει το δίκιο του. Ακόμη χειρότερα, με τους ίδιους νόμους του 2010 καταργήθηκε ο θεσμός της φορολογικής διαιτησίας. Στη θέση της μπήκε η διαδικασία επανεξέτασης των ενστάσεων, όπου όμως εφοριακοί ελέγχουν εφοριακούς και είναι σχεδόν βέβαιο ότι μπορεί να έρθουν και σε αντίθεση με τους συναδέλφους τους - αφού θα κατηγορηθούν οι μεν ή οι δε ότι δεν έκαναν καλά τη δουλειά τους. Επιπλέον, αν θέλουν να βρουν το δίκιο τους στα δικαστήρια, οι ελεγχόμενοι πρέπει να βρουν και να πληρώσουν πολλά (50%-100% των προστίμων) και αφού πρώτα κάνουν αίτηση στη Διεύθυνση Επανεξέτασης. Ωστόσο, η υπηρεσία αυτή είναι επί μήνες ακέφαλη και οι αιτήσεις έχουν φρακάρει, οπότε απορρίπτονται χωρίς να εξετάζονται.

Μόλις προ ημερών ο νέος γραμματέας Δημοσίων Εσόδων κ. Πιτσιλής κίνησε διαδικασία ορισμού διευθυντή και υποδιευθυντών στην υπηρεσία, η οποία πρακτικά είχε μετατραπεί σε φοροεισπράκτορα, αντί να είναι φορέας εξωδικαστικής επίλυσης των υποθέσεων.

Η εγκύκλιος Μπάκα είναι η μοναδική που έχει εκδοθεί εδώ και χρόνια με σκοπό να δώσει λύση στα προβλήματα δικαιολόγησης των καταθέσεων. Ωστόσο στην αρχή ούτε οι ελεγκτές την εφαρμόζαν, ακόμα και σε περιπτώσεις όπου οι ελεγχόμενοι είχαν στην κατοχή τους όλα τα νόμιμα παραστατικά από τις τράπεζες. Αίρεται εν μέρει έτσι ο κίνδυνος που απέτρεπε πολλούς αποταμιευτές να επιστρέψουν στις τράπεζες τα λεφτά που είχαν φυλάξει στο στρώμα λόγω του φόβου χρεοκοπίας.

Σε κάθε άλλη περίπτωση, όμως, όπου δεν μπορεί να δικαιολογηθεί προέλευση των χρημάτων, αυτά φορολογούνται ως αδήλωτο εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα με φόρο 33%.

Η ίδια εγκύκλιος επισημαίνει επίσης ότι η μεταβολή της περιουσίας, όπως η απόκτηση ακινήτων ή μετοχών κ.τ.λ. με διάθεση μετρητών, δεν συνεπάγεται αυτομάτως αδικαιολόγητη προσαύξηση που πρέπει να φορολογηθεί, παρά μόνο αν δεν δικαιολογείται η προέλευση των χρημάτων.

Πηγή: www.newmoney.gr